

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Noziedzīgos Nodarījumos Cietušie](#) > [Cietušo Tiesības \(katrā Valstī\)](#) > 4 - Kompensācija

4 - Kompensācija

Kā var pieprasīt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs atlīdzinātu zaudējumus? (Piem., tiesas process, civilprasība, blakus process)

Vairumā gadījumu, ja tiesa, kas atbild par noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesāšanu, atzīst, ka atbildētājs ir vainīgs, tā nosaka zaudējumu summu un procentus, kas piešķirami cietušajiem kā kompensācija par viņiem radītajiem zaudējumiem.

Lai tiesa varētu lemt par kompensāciju, cietušajiem ir jāiestājas lietā, pievienojot kriminālprocesam savu civilprasību. Cietušie var pievienot civilprasību jebkurā laikā izmeklēšanas gaitā. Cietušajiem nav jāierodas uz tiesas sēdi. Viņus var pārstāvēt advokāts, un viņi savus pieprasījumus var iesniegt rakstiski pirms tiesas sēdes.

Ja cietušie nepievieno civilprasību vai neiesniedz pieteikumus, tiesa nevar noteikt atlīdzības un procentu maksājumu piešķiršanu cietušajiem pati pēc savas iniciatīvas.

Cietušie, kuri nepievieno civilprasību kriminālprocesa laikā, nezaudē savas tiesības uz kompensāciju.

Faktiski cietušajiem joprojām būs iespēja celt prasību civiltiesās pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, ja vien tas tiek darīts, pirms atbilstoši civiltiesībām iestājas noilgums, un ja viņi pierāda, ka attiecīgie fakti ir uzskatāmi par civiltiesību aizskārumu.

Tiesa uzdeva noziedzīgā nodarījuma izdarītājam atlīdzināt man zaudējumus / samaksāt kompensāciju. Kā es varu panākt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs samaksā?

Krimināltiesas uzdevums ir noteikt cietušajiem nodarītā kaitējuma apmēru, bet tā neiejaucas maksājamās zaudējumu atlīdzības un procentu piedziņas procesā.

Cietušajiem pašiem pēc galīgā sprieduma pasludināšanas ir jāveic pasākumi, lai piedzītu šo zaudējumu atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja.

Visbiežāk advokāts ir tas, kurš pārrauga zaudējumu un procentu piedziņu, sākotnēji cenšoties to panākt mierzīguma ceļā, sazinoties ar notiesātās personas advokātu vai vēršoties pie tiesu izpildītāja ar prasību panākt sprieduma izpildi.

Ja notiesājošā tiesa piemēro nosacītu sodu, kas paredz pienākumu samaksāt kompensāciju, prokurors, kurš atbild par sodu izpildi, pārbauda, vai notiesātās personas izpilda savu pienākumu.

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nesamaksā, vai valsts var man izmaksāt avansa maksājumu? Ja var, tad ar kādiem nosacījumiem?

Tiesas prāvā tiesa var noteikt pagaidu maksājuma veikšanu, piemēram, atkarībā no eksperta ziņojuma rezultāta. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs atsakās veikt vai nevar veikt šādu maksājumu, šā jautājuma risināšanu var pārņemt Tieslietu ministrija, ja ir pierādīts, ka tas ir nepieciešams.

Vai man ir tiesības saņemt kompensāciju no valsts?

Grozītais 1984. gada 12. marta Likums par kompensāciju konkrētiem cietušajiem, kuriem noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarīti miesas bojājumi, paredz tiesības uz kompensāciju, kas maksājama no valsts budžeta par labu konkrētiem noziedzīgos nodarījumos cietušajiem. Šis ir cietušajiem svarīgs pasākums gadījumā, ja:

uzbrukuma izdarītājs nav identificēts; agresijas īstenotājs ir identificēts, bet nav atrodams; noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir maksātnespējīgs.

Lai pretendētu uz šīm tiesībām, cietušajiem ir jāpiesakās Tieslietu ministrijā, kas pieņems lēmumu par kompensācijas prasībām sešos mēnešos. Prasībām ir jābūt sagatavotām franču, vācu vai luksemburgiešu valodā, un tajās ir jānorāda datums, vieta un precīzs faktu izklāsts. Lai pamatotu prasību, attiecīgajai vēstulei ir jāpievieno dokumentēti pierādījumi par faktiem un cietušajam nodarīto kaitējumu.

Lai cietušie būtu tiesīgi saņemt kompensāciju, viņiem ir jāatbilst konkrētiem nosacījumiem.

Cietušajiem ir vai nu regulāri un pastāvīgi jādzīvo Luksemburgas Lielhercogistē, vai arī ir jābūt Eiropas Savienības vai Eiropas Padomes dalībvalsts valstspiederīgajiem. Turklāt noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā ir jābūt pilnībā nokārtotiem visiem cietušo dokumentiem Luksemburgas Lielhercogistē, vai arī cietušajiem ir jābūt cietušiem tāda noziedzīgā nodarījuma rezultātā, kas minēts Kriminālkodeksa 382. panta 1. punktā [*Cilvēku tirdzniecība*].

Zaudējumiem ir jābūt radītiem tādu tīšu darbību rezultātā, kas pēc būtības ir noziedzīgs nodarījums.

Zaudējumiem ir jāietver miesas bojājumi, ne tikai materiāli zaudējumi (kas neietver, piem., kompensāciju vienkāršas zādzības gadījumā).

Kaitējuma rezultātā ir jābūt būtiski traucētiem dzīves apstākļiem, ko var izraisīt ienākumu zaudēšana vai samazināšanās, ārkārtas izdevumu vai izmaksu palielināšanās vai nespēja veikt profesionālo darbību, viena mācību gada izlaišana, miesas bojājumi vai garīgs, morāls vai estētisks kaitējums, kā arī fiziskas vai garīgas ciešanas. Cietušie, kas cietuši kādā no noziedzīgajiem nodarījumiem, kuri minēti Kriminālkodeksa 372.–376. pantā, ir atbrīvoti no pienākuma iesniegt pierādījumus par fizisku vai garīgu kaitējumu, kas tiek uzskatīts par esošu.

Valsts maksā kompensāciju tikai tad, ja cietušais nevar iegūt faktisku un pietiekamu kompensāciju nekādā citā veidā (*piem., no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, no sociālā nodrošinājuma iestādes vai izmantojot personīgās apdrošināšanas segumu*).

Svarīgi ir zināt, ka kompensāciju var atteikt vai samazināt tādu iemeslu dēļ kā cietušo rīcība būtiskajā laikā vai viņu attiecības ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju.

Ja valsts izmaksā kompensāciju cietušajiem, viņi joprojām var pievienot civilprasību un pieprasīt papildu summas no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, ja viņi uzskata, ka kompensācija nav pietiekama. Šādā gadījumā cietušajiem ir jāinformē tiesa par to, ka viņi ir iesnieguši valstij prasību par kompensāciju vai — attiecīgā gadījumā — ir saņēmuši šādu kompensāciju no valsts.

Vai man ir tiesības saņemt kompensāciju, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs netiek notiesāts?

Cietušie ir tiesīgi saņemt kompensāciju, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs netiek notiesāts, ar nosacījumu, ka viņi ir noziedzīgā nodarījumā cietušie un uzbrukuma izdarītājs nav identificēts vai ir identificēts, bet nav atrodams, vai ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir maksātnespējīgs.

Ja tiesas prāva nenotiek un attiecīgi tiesa nenosaka kompensāciju, Tieslietu ministrija var noteikt, ka ir jāsamaksā konkrēta summa, un/vai uzdot sagatavot eksperta ziņojumu uz tās rēķina, lai noteiktu cietušajam piešķiramās kompensācijas summu.

Vai man ir tiesības saņemt ārkārtas maksājumu, kamēr vēl nav pieņemts

lēmums par manu kompensācijas pieteikumu?

Pienācīgi pierādītas vajadzības gadījumā Tieslietu ministrija var noteikt maksājuma veikšanu, kamēr notiek pieteikuma izskatīšana.

■ Lapa atjaunināta: 20/06/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.